

Teknisen toimen talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029

TEKLTk 08.10.2026

323/02.02.00/2026

Valmistelija

Tekninen johtaja Ilkka Närhi. Puh. 040 769 8668. ilkka.narhi@kaustinen.fi

Arvio kuntastrategian toteutumisesta

Neutraali

Talousarvio- ja taloussuunnitelma on lain mukaan laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Uuden kuntastrategian visio on rohkeasti kasvava ja kansainvälinen, sykkeestään ja soinnistaan tunnettu Kaustinen.

Kunnallisen alan työehtosopimus vuosille 2025—2028 vaikuttaa palkkakustannuksiin. Talousarvion laadinnassa lähdetään henkilöstömenojen 2,8 %:n kokonaiskasvusta vuonna 2027.

Talousarvio laaditaan pääosin bruttoperiaatteella, joka tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykset

Keväällä 2025 hyväksytty uusi kuntastrategia on talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun pohjana. Myös toiminnalliset tavoitteet johdetaan kunnan strategiasta. Tavoitteiden tulee olla helposti mitattavia ja seurattavia.

Talousarviovalmistelussa määrärahat varataan ja kirjataan tileille kustannuspaikoittain. Tavoitteet esitetään myös sanallisesti ja tekstiosassa esitellään tiiviisti keskeiset asiat. Sisäisten menojen ja tulojen asettajien pitää keskustella keskenään. Sisäisten menojen nettovaikutus on nolla euroa.

Erityisesti huomioitavaa:

Konsernin toiminnan ohjaus ja tytäryhtiöille asetettavat tavoitteet
Hankinnat ja hankintavaltuudet
Sisäisen valvonnan järjestäminen ja toimialakohtaisten riskien kartoittaminen

Kehys

Kunnanhallitus asettaa vuoden 2027 talousarviotavoitteeksi, että talousarviovuoden tulos on ylijäämäinen ja talous tasapainoinen suunnitelmavuosina. Talousarvioehdotus on sovitettava kunnanhallituksen antamaan raamiin. Toimintojen ja palvelujen tuottamisvaihtoja tulee tarkastella ja ennen kaikkea edullisimmat tuottamistavat on tutkittava ja niihin siirtymisestä tehtävä suunnitelma. Suunnitelma on esitettävä yhdessä talousarvion kanssa. Sekä talousarvio että -suunnitelma laaditaan vuoden 2026 rahanarvoon.

Teknisen toimen kehys on seuraava:

Kehys TA 2027

Menot	Tulot	Netto
-4 415 000	4 580 000	165 000

Henkilöstö

Hallintokuntien pitää liittää talousarvioehdotukseen henkilöstösuunnitelmansa vuosille 2028—2029. Henkilöstösuunnitelman on perustuttava strategiasta johdettuihin rakenteellisiin ratkaisuihin.

Henkilöstömenojen kokonaiskasvuksi arvioidaan valmisteluvaiheessa 2,8 %. Sivukulut lasketaan nykyisten prosenttien mukaan. Hallintokuntien tulee mahdollisimman hyvin ennakoida henkilöstörakenteessa tapahtuvat muutokset, joilla on palkkavaikutuksia.

Toimialat voivat tehdä rekrytointeja toimivaltansa ja talousarvion puitteissa. Kunnanhallitus voi pidättää itsellään oikeuden päättää kunnan viran tai toimen auki julistamisesta (täyttölupamenettely).

Henkilöstöpalveluista annetaan kullekin talousarvion laatijalle laskelma palkoista ja palkkojen sivukuluista 1.9.2026 tilanteen mukaisena.

Investoinnit

Investoinneiksi lasketaan yli 5 000 euron suuriset uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet. Myös peruskorjaushankkeista on laadittava suunnitelmat. Investoinniksi voidaan katsoa myös hanke, joka on luonteeltaan investointi. Investoinnit on asetettava tärkeysjärjestykseen. Etusijalla ovat investoinnit, jotka kehittävät palvelurakennetta suunnitelmallisesti. Jokaiseen esitykseen on liitettävä laskelma investoinnin vaikutuksista käyttömenoihin.

Taloussuunnitelmaan vv. 2026—2027 pohjautuva hyväksytty investointisuunnitelma aikaisemmilta vuosilta toimii investointien valmistelupohjana. Uusista investointihankkeista ilmoitetaan hankkeen kokonaiskustannusarvio (menot ja valtionosuudet sekä muut rahoitusosuudet). Peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeissa huomioidaan myös tilojen ensikertainen kalustaminen. Investointimenot ilmoitetaan ilman arvonnäköalaa. Kunnanvaltuusto hyväksyy investoinnit talousarvioon ja suunnitte-lukaudelle hankkeittain. Talousjohtaja kokoaa ja kirjaa investointiesitykset.

ICT- ja ohjelmistohankinnat varataan investointeihin ja investointien poistot kohdistetaan käyttäjän kustannuspaikalle.

Esitysten laadinta ja aikataulu

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykset tehdään hallintokunnissa suoraan talousarvio-ohjelmaan lautakunnan esityksinä. Tulosalueet keräävät oman vastualueensa kokonaisuuden ja näistä kootaan lautakuntakäsittelyn jälkeen esitys kunnanhallitukselle. Talousjohtaja laskee poistot keskitetysti lautakuntien talousarvioesityksiin. Talousjohtaja antaa myös teknistä neuvontaa talousarvion laadinnassa tarvittaessa.

Talousarviopohjissa mittareista on kerätty mukaan tilinpäätöstiedot. Hallintokuntien tulee tarkistaa, että mittarit ja tunnusluvut ovat ajantasaisia ja tehdä tarvittavat muutosesitykset. Talousarvio laadi-taan yhteiseen pilvipalveluna olevaan Opiferus-asiakirjaan, joka sulkeutuu lautakunnilta 14.10.2026 talousarvioasiakirjan kokoamiseksi ja kunnanhallituksen esityksen laatimiseksi. Tämän jälkeen tulevista, välttämättömistä ja perustelluista lisäyksistä tulee ilmoittaa talousjohtajalle ja asiakirjaa kokoavalle hallintosihteerille.

Lautakuntien vastuullisten ja harkittujen talousarvioesitysten jälkeen kunnanhallitus päättää mahdollisista talouden tasapainottamistoimenpiteistä.

Aikataulu

Kunnanhallitus: raami ja talousarvion laadintaohje ma 17.8.2026.
Lautakuntien ja konserniyhtiöiden esitykset kunnanhallitukselle 14.10.2026.

Tämän jälkeen käydään tiivis valmistelu- ja käsittelykokousrytmi ja tavoitteena on, että talous- ja toimintasuunnitelman valtuustokäsittely on marraskuun 2026 aikana.

Esittelijä

Tekninen johtaja Ilkka Närhi

Esitys

Käyttötalouden talousarvio sekä investointiohjelma esitellään kokouksessa, koska niiden laadinta on vielä kesken.

Päätös
